

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Téma práce: Hlavní líčení
Autor: Zdeňka Mitošinková
Vedoucí diplomové práce: Prof. JUDr. Pavel Šámal, Ph.D.
Oponent: JUDr. Bc. Jiří Říha, Ph.D.
Rozsah práce: 80 stran vlastního textu (plus 8 stran literatura a abstrakt)
Datum odevzdání práce: 23.10.2012

1. Aktuálnost (novost) tématu: Hlavní líčení je jádrem celého trestního řízení, v něm jsou projednávány jeho nejdůležitější otázky viny a trestu. Ve spojitosti se stále probíhající modernizací českého trestního řízení, jeho přizpůsobování moderním celosvětovým trendům se řada dílčích novel trestního řádu dotýká i nejdůležitějšího stadia trestního řízení, tedy hlavního líčení. Proto je třeba se tomuto tématu dlouhodobě a opakovaně věnovat, jde o téma stále živé a aktuální, tedy vhodné ke zpracování v diplomové práci.

2. Náročnost tématu na:

- teoretické znalosti – byly potřeba znalosti z oboru trestního práva procesního, ale též z dalších právních oborů, především z práva ústavního,
- vstupní údaje a jejich zpracování – diplomantka se měla zabývat současnou právní úpravou, měl zohlednit současnou i dřívější judikaturu, příp. provést srovnání historické či mezinárodní,
- použité metody – odpovídají tématu, bylo zapotřebí provést analýzu současného stavu, případně provést srovnání historické či mezinárodní, vhodné bylo uvést též úvahy de lege ferenda.

3. Kritéria hodnocení práce:

- **Logická stavba práce:** Diplomantka rozdělila práci do 5 částí, k nimž přidala nečíslovaný úvod a závěr. V první kapitole tak trochu mimo hlavní téma uvádí jednotlivé základní zásady trestního řízení, o kterých pojednává především ve vztahu k hlavnímu líčení. Druhou kapitolu diplomantka nazvala „přítomnost osob při hlavním líčení“, v níž pojednává o jednotlivých subjektech trestního řízení a o veřejnosti. Tato kapitola předchází kapitole o přípravě hlavního líčení a pojednává též o otázkách, které by měly být řešeny na počátku hlavního líčení, v uvedené kapitole tak rozebírá otázky jinak organicky patřící spíše do kapitoly 3. a 4., oddílu 4.1. Do určité míry v této kapitole diplomantka také přesahuje zvolené téma práce. Kapitola třetí, čtvrtá a pátá jsou pro diplomovou práci na téma hlavního líčení naopak typické, diplomantka probírá postupně přípravu hlavního líčení, jeho průběh a nakonec rozhodnutí, jež mohou být v hlavním líčení učiněna. Čtvrtou kapitolu pak logicky podrobněji člení na pasáž týkající se zahájení hlavního líčení, dokazování a závěr hlavního líčení, do posledního oddílu začlenila kapitolu hlavního líčení ve zjednodušeném řízení.
- **Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací:** Autorka cituje z cizích prací standardním způsobem. Přehled použité literatury nasvědčuje poctivému přístupu diplomantky ke zpracování práce. Seznam literatury obsahuje na šest desítek pramenů, s nimiž diplomantka pracovala, uvádí aktuální české učebnice, komentáře, jakož i monografie a odborné články z poslední doby, z cizojazyčných uvádí dvě anglicky psané práce, s nimiž se podle citací v diplomové práci také seznámila. Ke škodě věci nedodrжуje jednotný formát citací, který neodpovídá ČSN ISO 690, resp. 690-2, dokonce necituje ani vlastním jednotným stylem (různě zaměňuje pořadí některých údajů, jakož i znaménka je oddělující).
- **Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu):** Diplomantka celkem standardním způsobem rozebrala probíraný institut hlavního líčení, v práci se nedopouští zásadních věcných chyb, z práce je patrné, že se dobře seznámila s uznávanými názory na jednotlivé instituty, s aktuální judikaturou je

vykládající, v některých ohledech uvádí vlastní odůvodněná stanoviska či návrhy de lege ferenda. Pomineme-li určité výhrady k řazení jednotlivých témat či přesahu projednávaného tématu, je práce psaná logicky, čtivě. Přesto lze některé dílčí nesrovnalosti v práci najít. Tak např. usnesení předsedy senátu upravující průběh hlavního líčení je pochopitelně rozhodnutím (viz str. 15 dole), obžalovaný není z hlavního líčení vylučován, ale vykazován (viz str. 37, pátý odstavec). Mnohdy jde pouze o neobratná kategorická vyjádření nepřipouštějící jiné varianty, které jsou však možné (např. na str. 34 v druhém odstavci diplomantka uvádí, že poškozený vystupuje také jako svědek, tak to může být, ale nemusí; na str. 71 nahoře – obviněný i po provedení hlavního líčení může být vzat do vazby). V některých pasážích jde o neobratnou stylizaci odstavce a návaznost vět vedoucí k nesprávným závěrům (např. str. 21 – návrh na schválení dohody o vině a trestu nevede k nařízení hlavního líčení). V některých ohledech mohla diplomantka nastíněný problém, pokud jej již zmiňuje, hlouběji probrat, resp. zmínit i jeho další aspekty a případná řešení (např. na str. 20 – není-li z důležitých důvodů pořizován zvukový záznam podle § 55b odst. 1, je povinností předsedy senátu o tom rozhodnout, příp. na str. 70 v otázce vzdání se obhájce obviněným, avšak po předchozí poradě s obhájcem, který se k soudu tak jako tak dostavit musí). V některých případech zase mohla diplomantka hlouběji rozvést svoji původní myšlenku, případně uvést, z čeho při vyslovení vlastního závěru vycházela (např. na str. 28 odst. 6 a 7 uvádí, že obžalovaný nesmí po obhájci vyžadovat součinnost, rozhodne-li se vypovídat nepravdivě – avšak podle čl. 17 odst. 2 etického kodexu advokátů advokát nesmí uvádět nepravdivé údaje, případně nepravdivé důkazy, ale na druhou stranu není oprávněn přezkoumávat pravdivost údajů předložených klientem, současně je věcí obviněného, jakou strategii obhajoby zvolí). Jinde zase neuvedla veškeré v úvahu přicházející varianty (např. na str. 42 neuvedla, jak předseda senátu postupuje, nedostaví-li se státní zástupce). Některá vyjádření zůstávají po přečtení bez dalšího vysvětlení nejasná (např. na str. 69 – „zjednodušené řízení před soudem by mělo být konáno ve většině případů, v nichž proběhlo zkrácené přípravné řízení“).

- **Úprava práce (text, grafy, tabulky):** Úprava textu je řádná, úhledná, práce je členěna standardním způsobem. Diplomantka v práci nezpracovávala žádné kriminologické průzkumy, tabulky ani grafy tak nevyužívala.
- **Jazyková a stylistická úroveň:** Diplomantka užívá spisovného jazyka, práce je psána čtivě, prakticky se neobjevují gramatické chyby, spíše výjimečně se objevují v práci stylistické nedostatky či neobratná vyjádření, která někdy mohou vést k mylným závěrům (srov. výše).

4. Případné další vyjádření k práci: Diplomantka zpracovala poměrně obtížné téma, kterým se poctivě zabývala, práce má poměrně vysokou odbornou úroveň. V některých pasážích diplomantka přináší i určité postřehy získané od praktiků.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

- *Na str. 33 diplomantka uvádí vlastní návrh de lege ferenda, že by se poškozený mohl se svým nárokem na náhradu škody, resp. nemateriální újmy, popř. na vydání bezdůvodného obohacení připojit i v průběhu hlavního líčení, a to až do doby, než se soud odebere k závěrečné poradě. Jak by v takovém případě byla podle diplomantky zachována práva druhé strany, tedy obžalovaného?*
- *V čem se skutečně dnes odlišuje hlavní líčení ve zjednodušeném řízení od běžného hlavního líčení a je na místě uvažovat o dalším sblížení obou dvou typů hlavních líčení?*

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

7. Navržený klasifikační stupeň: 1-2

V Praze dne 5. prosince 2012

JUDr. Jiří Říha, Ph.D.
oponent